

Студијски програм: Међународне студије, модул: Европске студије
Назив предмета: Савремени европски односи
Наставник/наставници: проф. др Маја Ковачевић, Јелена Пејић Никић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Током друге половине XX европски односи су у највећем делу били посматрани кроз призму европске интеграције, са већином европских сила као делом овог процеса (Француска, Немачка, Уједињено Краљевство као чланице ЕЕЗ/Европске уније и Турском која је тежила чланству). На почетку XXI века ситуација је знатно другачија. Европска интеграција је остварила успех у развијању унутрашњег тржишта али није довела до стварања наднационалне политичке силе, док су односи међу највећим европским државама обележени различитим интересима и ограничењима. Интеграција у оквиру Европске уније је доживела велики ударац иступањем Уједињеног Краљевства. Европа подељена на Европску унију и исток остаје заробљена у матрици Хладног рата, у борби за утицај, ратовима и замрзнутим конфликтима на истоку Европе, узајамним санкцијама између бројних европских земаља и Русије, и доминацији интереса САД-а. Истовремено, премештање осе савремених међународних односа на азијско-пацифичке односе прети да маргинализује Европу којој је потребно да редефинише сопствене односе како би постала политички, а не само економски актер на глобалној сцени. Циљ предмета је да студенти стекну знања о савременим процесима редефинисања европских односа: новој улози Уједињеног Краљевства у Европи и њеним односима са Европском унијом, француским интересима и иницијативама за европски суверенизам, развојем и перспективама еволуције француско-немачке осовине, нове улоге Немачке као европског економског гиганта који оклева да преузме улогу политичке силе. Истовремено, односи Европске уније са две европске силе, Русијом и Турском, су обележени противречностима: са једне стране високом међузависношћу, а са друге заробљеношћу у неодрживим наслеђеним матрицама – нереалне перспективе приступања Турске Европској унији и Русије као претње у хладноратовском наративу. Излазак из овог дугорочно неодрживог стања захтева нове оквире пан-европских односа који ће имати последице и по регион Југоисточне Европе.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Теоријска и практична знања о развоју, савременом стању и тенденцијама даљег развоја европских односа. Оспособљеност за разумевање и самостално истраживање политичких, економских, безбедносних интереса, циљева и начина деловања европских сила на континенту. Студенти ће стећи потпуни увид у проблеме савремених европских односа и бити у стању да препознају трендове и разумеју промене у односима на нашем континенту.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Европа између географског и политичког појма: од пан-европских пројеката до подељене Европе; економски, политички и безбедносни савези у Европи: Европска унија, Евроазијска унија, НАТО, Организација договора о колективној безбедности, Уговор из Ахена, Уговори из Ланкастер хауса, Европска иницијатива за интервенцију; Француска и концепт европског суверенизма; француско-немачка осовина на почетку XXI века: перспективе развоја економског и политичког језгра Европске уније варијабилне геометрије; француска и немачка виђења односа са Русијом; Европска унија и Русија; Источна Европа као поприште борбе за утицај; рат у Украјини и пораз европских односа; Уједињено Краљевство и нови европски односи; Турска у Европи – од кандидата за чланство у Европској унији до стратешког регионалног актера; Југоисточна Европа у савременим европским односима; перспективе нове политичке архитектуре у Европи.</p>
<p>Литература</p> <p>Маја Ковачевић, <i>Европска диференцирана унија</i>, Факултет политичких наука, Београд, 2020, стр. 159-223; Маја Ковачевић, Дејана М. Вукасовић, „Француска и концепт европског суверенизма на раскршћу интеграције“, <i>Међународни проблеми</i>, Вол. LXXII, бр. 3, стр. 499–531; Simon Bulmer, William E. Paterson, „Germany as the EU's reluctant hegemon? Of economic strength and political constraints“, <i>Journal of European Public Policy</i>, 2013, 20:10, 1387-1405; Tuomas Forsberg, „From Ostpolitik to ‘frostpolitik’? Merkel, Putin and German foreign policy towards Russia“, <i>International Affairs</i> 92: 1 (2016) 21–42; Patricia Daehnhardt, Vladimir Handl, „Germany’s Eastern Challenge and the Russia–Ukraine Crisis: A New Ostpolitik in the Making?“,</p>

German Politics, 2018, 27:4, 445-459; Olga Potemkina (Ed), *The EU – Russia: the way out or the way down?*, Institute of Europe, Russian Academy of Sciences, Egmont – The Royal Institute for International Relations, 2018; Maxine David, Tatiana Romanova, „The EU in Russia’s House of Mirrors“, *Journal of Common Market Studies* 2019 Volume 57, pp. 1280–140; Benjamin Leruth, Stefan Ganzle, Jarle Trondal, „Differentiated Integration and Disintegration in the EU after Brexit: Risks versus Opportunities“, *Journal of Common Market Studies*, 2019 Volume 57. Number 6. pp. 1383–1394; Милош Петровић, „Брегзит као исход амбивалентне британске политике према европској интеграцији“, *Међународни проблеми*, Вол. LXXII, бр. 3, стр. 532-566; Müftüler-Baç, Meltem, „Turkey’s future with the European Union: an alternative model of differentiated integration“, *Turkish Studies*, Vol. 18, No. 3, 2017, pp. 416–438.; Richard Sakwa, „The death of Europe? Continental fates after Ukraine“, *International Affairs* 91: 3 (2015) 553–579; Kamil Zwolski, „Wider Europe, Greater Europe? David Mitrany on European Security Order“, *Journal of Common Market Studies*, 2017 Volume 55. Number 3. pp. 645–661; Charles Grant, *Can France and Germany steer Europe to success?*, Centre for European Reform, 2019.; Barbara Lippert, Nicolai von Ondarza and Volker Perthes (eds.), *European Strategic Autonomy: Actors, Issues, Conflicts of Interests*, Stiftung Wissenschaft und Politik German Institute for International and Security Affairs SWP Research Paper 4 March 2019.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15+15
------------------------------------	------------------------------	---------------------------------

Методe извођења наставе

Предавања, семинари, дебате, презентације, самостални истраживачки рад

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		
Семинари, презентације, дебате	20		